

KIDS
CASA

Pedagogisch beleidsplan

Kidscasa Kinderopvang
Maart 2024

Kidscasa Kinderopvang

KOVA

2. Uitvoering dienstverlening
2.1 Pedagogisch beleidsplan
13-3-2024

[kidscasa.nl](https://www.kidscasa.nl)

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
1. Inleiding	4
2. Pedagogische visie van Kidscasa Kinderopvang	4
3. De opvoedingsdoelen	4
4. Pedagogische inzet	4
5. Het pedagogisch handelen	5
6. De vier opvoedingsdoelen en pedagogische middelen	5
6.1 Doel 1: Het bieden van emotionele veiligheid en geborgenheid	5
6.1.1 Pedagogische inzet: interactie tussen pedagogisch medewerker en kind	6
6.1.2 Pedagogische inzet: de groep en het groepsproces	6
6.1.3 Pedagogische inzet: de binnen- en buitenruimte	7
6.1.4 Pedagogische inzet: de activiteiten	7
6.1.5 Pedagogische inzet: de materialen	8
6.2 Doel 2: Het bevorderen van persoonlijke competentie	8
6.2.1 Pedagogische inzet: interactie tussen pedagogisch medewerker en kind	8
6.2.2 Pedagogische inzet: de groep en het groepsproces	9
6.2.3 Pedagogische inzet: de binnen- en buitenruimte	9
6.2.4 Pedagogische inzet: de activiteiten	9
6.2.5 Pedagogische inzet: de materialen	10
6.3 Doel 3: Het bevorderen van sociale competentie	10
6.3.1 Pedagogische inzet: interactie tussen pedagogisch medewerker en kind	10
6.3.2 Pedagogische inzet: de groep en het groepsproces	11
6.3.3 Pedagogische inzet: de binnen- en buitenruimte	11
6.3.4 Pedagogische inzet: de activiteiten	11
6.3.5 Pedagogische inzet: de materialen	11
6.4 Doel 4: Het eigen maken van normen, waarden en cultuur	12
6.4.1 Pedagogische inzet: interactie tussen pedagogisch medewerker en kind	12
6.4.2 Pedagogische inzet: de groep en het groepsproces	12
6.4.3 Pedagogische inzet: de binnen- en buitenruimte	12
6.4.4 Pedagogische inzet: de activiteiten	13
6.4.5 Pedagogische inzet: de materialen	13
7. Signaleren van bijzonderheden in de ontwikkeling	13
8. Het pedagogisch handelen	15
8.1 VVE methode	16
8.1.1 Hoe werkt Piramide?	16
8.2 Doenkids	17
8.3 Scholing en werkbegeleiding	17

9.	Groepsgrootte en beroepskrachtkind ratio (BKR)	18
9.1	Groepsgrootte en BKR op het kinderdagverblijf.....	18
9.2	Groepsgrootte en BKR op de buitenschoolse opvang	18
9.3	Extra opvang in een andere dan de vaste basis- of stamgroep	19
9.4	Vaste gezichtencriterium	19
9.5	Overige medewerkers	19
9.6	Achterwacht.....	20
10.	Informatie over het kind	20
10.1	Informatie op individueel niveau over het kind.....	20
10.1.1	Structurele oudercontacten.....	20
10.2	Informatie op locatieniveau: KDV of BSO	20
10.3	Informatie op organisatieniveau	20
10.4	Informatie van ouders	21
11.	De samenwerking met basisscholen & BSO.....	21
12.	Klachtenregeling.....	21

1. Inleiding

Dit pedagogisch beleidsplan beschrijft onze pedagogische missie en visie en is het uitgangspunt voor onze werkwijze in de kinderdagverblijven, de peuterspeelgroepen en de buitenschoolse opvang. De pedagogische visie is het uitgangspunt voor ons pedagogisch beleid.

2. Pedagogische visie van Kidscasa Kinderopvang

Onze visie op opvoeding en ontwikkeling vormt de basis van de dagelijkse omgang met de kinderen en wordt gekenmerkt door de volgende aspecten:

- respect - we werken vanuit de basisgedachte dat ieder kind uniek is
- ieder kind is van nature een sociaal wezen en gericht op het ontdekken van de wereld om zich heen
- ieder kind heeft behoefte aan veiligheid, structuur, ritme en continuïteit
- ieder kind is gericht op zelfstandigheid en zelfredzaamheid

Kinderen kunnen zich ontwikkelen vanuit een veilige en vertrouwde omgeving. Alhoewel ieder kind algemene fasen doorloopt, doet ieder kind dit in zijn eigen tempo en op zijn eigen wijze. Door de kennis die de pedagogisch medewerkers bezitten over de ontwikkeling van kinderen kunnen we de kinderen begeleiden in de fase waarin zij zich bevinden. We bieden kinderen hiervoor de ruimte en de mogelijkheden. We leren de kinderen om hun eigen keuzes te maken, kritisch na te denken en creatief oplossingen te bedenken. In groepsopvang leren kinderen rekening te houden met anderen, verschillen tussen elkaar te accepteren en voor zichzelf op te komen.

3. De opvoedingsdoelen

In de Wet Kinderopvang worden de vier pedagogische basisdoelen, geformuleerd door Marianne Riksen-Walraven in 2000, aangegeven als kader waarin het pedagogisch beleid beschreven moet worden. Deze pedagogische doelen hebben een bepaalde volgorde omdat er een ontwikkeling in zit.

1. Het bieden van een gevoel van fysieke en emotionele veiligheid en geborgenheid
2. Het bevorderen van persoonlijke competentie
3. Het bevorderen van sociale competentie
4. Het eigen maken van waarden, normen en cultuur

4. Pedagogische inzet

Per doelstelling worden bij Kidscasa 5 soorten pedagogische middelen ingezet.

1. De interactie tussen pedagogisch medewerker- kind
2. De groep en het groepsproces
3. De binnen- en buitenruimte

4. De activiteiten die het kind kan doen of ondernemen
5. De spelmaterialen

Vijf soorten pedagogische inzet	Vier opvoedingsdoelen			
	Veiligheid & geborgenheid	Persoonlijke competentie	Sociale competentie	Normen en waarden
Interactie PM-kind	Kinderen rustig laten wennen	Kinderen stimuleren en ondersteunen	Voorbeeldgedrag laten zien	Uitleggen van spelregels
Groep en groepsproces	Rituelen/ dagritme	Kinderen van elkaar laten leren	Kinderen leren delen, op hun beurt wachten	Kinderen leren zich aan de spelregels te houden
De binnen- en buitenruimte	Herkenbaar ingerichte ruimtes	Kinderen leren hun leefwereld te vergroten	Kinderen stimuleren om contact te zoeken of juist een stil plekje te vinden	Kinderen leren netjes met de binnen- en buitenruimte om te gaan
De activiteiten	Uitleggen wat we gaan doen	Leren om een lastige situatie zelf op te lossen	Kinderen leren samen activiteiten te plannen	Op je beurt wachten
Spelmateriaal	Spelmateriaal afstemmen op ontwikkelingsfase	Aandacht voor alle competenties	Kinderen stimuleren tot samenspel	Leren spel materiaal op de juiste wijze te gebruiken

Voorbeeldschema pedagogisch handelen en pedagogische middelen

5. Het pedagogisch handelen

De vier opvoedingsdoelen vormen in combinatie met de vijf soorten pedagogische inzet de basis voor ons pedagogisch beleidsplan. In het volgende hoofdstuk wordt per doel beschreven hoe wij dit realiseren in de praktijk.

6. De vier opvoedingsdoelen en pedagogische middelen

6.1 Doel 1: Het bieden van emotionele veiligheid en geborgenheid

Emotionele veiligheid is de belangrijkste en meest basale doelstelling. We bieden een veilige basis, een 'thuis' waar kinderen zich kunnen ontspannen en zichzelf kunnen zijn. Dit gebeurt alleen als ze zich in een vertrouwde en veilige omgeving bevinden. Daarom begeleiden wij hen in het leren herkennen van het ritme van de dag, in het leren kennen van andere kinderen, het samen spelen, slapen en eten. Voor heel jonge kinderen zorgen we voor herhaling en herkenbaarheid in het dagritme met afwisseling van rust en actie, stilte en geluid, alleen en samen zodat kinderen de tijd krijgen om hun opgedane ervaringen te verwerken. In een fysiek veilige omgeving met goede verzorging en gezonde voeding.

6.1.1 Pedagogische inzet: interactie tussen pedagogisch medewerker en kind

- Voorafgaand aan een plaatsing wordt er eerst een intakegesprek met de ouders ingepland en worden wenaafspraken op de groep gemaakt. Na ongeveer 6-8 weken voeren we weer een gesprek met de ouders om de eerste weken te evalueren.
- Op de eerste wendag begroet de pedagogisch medewerker ouder en kind gericht, stellen hen op hun gemak en nemen de baby over van de ouder. We nemen met ieder kind samen afscheid. Goede communicatie vinden we belangrijk, zeker bij de wenperiode want vertrouwen moet groeien. Communicatie en interactie tussen de pedagogisch medewerker en het kind vindt op alle momenten van de dag plaats. We houden het kindje dicht bij ons. We leggen uit wie de andere kinderen in de groep zijn, wat er gaat gebeuren in de groep en zorgen voor een rustige en ontspannen sfeer. We spelen mee, houden het kind zo nodig op schoot en maken de groep veilig en herkenbaar.
- We zorgen voor een ontspannen en open sfeer. Met de weg van de geleidelijkheid worden, in samenspraak met ouders, schema's van thuis aangepast aan het groepsritme, zoals het voedingsschema.
- Geleidelijk laten we de kinderen meer los; ze gaan de ruimte ontdekken op zoek naar een speelhoekje, ze kijken en luisteren naar andere kinderen. We leren de kinderen participeren door middel van spel en vaste rituelen. Hierdoor gaan kinderen zich op hun gemak voelen; ze spelen en ontdekken en laten zien of horen of ze iets leuk vinden of niet.
- Tijdens het wenproces krijgt het ophaalmoment extra aandacht. We vertellen hoe de dag is gegaan en tot de leeftijd van 1 jaar is dit ook terug te lezen in het digitale kindschriftje. We nemen bewust afscheid van ouder en kind als ze weer naar huis gaan.
- De overgang naar een andere groep of van het kinderdagverblijf naar de BSO wordt zorgvuldig begeleid. De pedagogisch medewerkers bereiden de kinderen hierop voor door bijvoorbeeld wenmomenten op de nieuwe groep in te plannen.
- De pedagogisch medewerker gaat met het kind (of een groepje kinderen) mee en blijft bij hen. De kinderen krijgen de tijd en ruimte om op hun eigen manier te wennen. De pedagogisch medewerkers wisselen de benodigde informatie over het kind uit zodat het kind direct bejegend kan worden zoals bij hem past.
- We stimuleren het herkennen van elkaar, spelen met elkaar, hechten aan elkaar en aan de pedagogisch medewerkers.
- In de omgang met kinderen reageren we vanuit een respectvolle, positieve grondhouding.

In de praktijk:

Anne (2 jaar) komt voor de tweede keer naar kinderdagverblijf Dinges. De moeder van Anne drinkt eerst een kopje koffie op de groep met pedagogisch medewerker Mirjam en maakt samen met Anne een puzzel. Daarna neemt moeder duidelijk afscheid en gaat naar haar werk. Anne moet erg huilen en wil niet getroost worden door Mirjam. Mirjam benoemt dat ze ziet dat Anne boos is en verdrietig en geeft haar even de tijd. Na een tijdje gaat Anne toch bij Mirjam op schoot zitten en samen kijken ze naar de andere spelende kinderen. Mirjam benoemt welke kinderen er zijn en wat ze doen. Na een poosje gaat Anne van Mirjam haar schoot af om zelf te spelen maar zoekt veel oogcontact met Mirjam. Twee dagen later komt Anne weer en bij het afscheid nemen is Anne weer verdrietig maar nu kruipt ze gelijk bij Mirjam op schoot om even rustig de andere kinderen te observeren voordat ze zelf gaat spelen. De week erop is Anne niet meer verdrietig bij het afscheid en zwaait ze samen met Mirjam haar moeder uit en gaat gelijk spelen. Vanaf dat moment voelt Anne zich veilig en kan ze ontspannen.

6.1.2 Pedagogische inzet: de groep en het groepsproces

- Kinderen zijn blij als ze elkaar weer zien, ze bouwen vriendschappen op, ze leren verbinding aan te gaan met andere volwassenen en leren in kleine stapjes kennismaken met een wereld die groter is dan die van hun gezin en familie.
- De pedagogisch medewerker zorgt ervoor dat kinderen zich thuis voelen in de groep door de onderlinge betrokkenheid te bevorderen. Ze gebruikt een vast dagritme en rituelen met herkenbare spelactiviteiten.

- Kinderen leren het meeste van en met elkaar. Ze kunnen soms minutenlang naar het spel van andere kinderen kijken om te begrijpen wat er gebeurt. Ze leren door te imiteren. Door het andere kind na te doen laat een kind merken dat hij de ander begrijpt.
- Jonge kinderen moeten nog leren hoe de wereld in elkaar zit. Daarom hebben ze een combinatie nodig van een voorspelbare omgeving én ruimte om te ontdekken. Herhalingen maken de wereld begrijpelijk en veilig. Deze 'scriptkennis' (weten wat de vaste volgorde van gebeurtenissen is) biedt kinderen houvast. Kinderen weten precies welke liedjes worden gezongen als ze gaan eten, weten precies hoe het afscheid nemen gaat etc.
- Kinderen kijken ook vaak naar de pedagogisch medewerker om op te maken wat zij van een situatie vindt. Dit zogenaamde 'vraagkijken' is een belangrijke manier om te leren over de omgeving, over veilig en onveilig en over zichzelf: goed-fout.

In de praktijk:

Sophie (3,5 jaar) gaat iedere dinsdag en vrijdag naar kinderdagverblijf de Triangel. Dit kinderdagverblijf is gehuisvest op een locatie waar ook bewegingsactiviteiten worden aangeboden. Iedere vrijdagmiddag mogen alle peuters van het kinderdagverblijf ook meedoen met Peuterdans. Samen met pedagogisch medewerker Anja verheugt Sophie zich iedere week weer op deze extra activiteit die onder het "open-deuren" moment valt.

6.1.3 Pedagogische inzet: de binnen- en buitenruimte

- De locaties zijn ingericht voor kinderen en de inrichting is een combinatie van speelhoeken en voldoende vrije bewegingsruimte. Voorbeelden van speelhoeken zijn: een bouwhoek, een leeshoek, een poppenhoek etc.
- We zorgen voor een stimulerende omgeving voor kinderen. De inrichting van de ruimtes zijn afgestemd op de leeftijdsgroep van de kinderen.
- Op alle kinderdagverblijven borgen we het zogenaamde 'vierogenprincipe'. Hoe we hier in de praktijk mee omgaan is uitgewerkt in het veiligheids- en gezondheidsbeleid.
- Tijdens 'open-deuren' momenten mogen kinderen in een andere groepsruimte of hal gaan spelen met andere kinderen en ander spelmateriaal.
- Deze momenten vormen een goede gelegenheid om de kinderen te observeren in hun spel en ontwikkeling. De pedagogisch medewerkers geven sturing aan de ontdekmogelijkheden in de andere ruimte.
- Bij de BSO mogen de kinderen zelf meedenken en meebepalen hoe de ruimtes eruit zien en wat ze willen doen. Door middel van kinderparticipatie krijgen de kinderen naarmate ze ouder worden steeds meer ruimte om hier vorm aan te geven.

Tess (2 jaar) komt voor de derde keer bij peuterspeelgroep de Poolster. Ze vindt het best spannend nog! Aan de muur heeft pedagogisch medewerker Riekje dagritmekaarten opgehangen en met een knijper geeft ze aan welke activiteit er gaande is. Tess kan zien dat ze na het knutselen fruit gaan eten aan tafel.

Voorafgaand aan het fruit eten zingt Riekje altijd hetzelfde, grappige, liedje met de peuters:

"Dit is een appel en dit is een peer, dit is een banaan en er is nog meer... Ga maar lekker eten, eten is gezond, stop het niet in je oren maar in je mond..." Eet smakelijk allemaal!

Tess weet dat ze nu mag beginnen met fruit eten.

6.1.4 Pedagogische inzet: de activiteiten

- De activiteiten sluiten aan bij de verschillende ontwikkelingsfasen van de kinderen op de groep en zijn gericht op het stimuleren van de ontwikkeling.
- Tijdens het spel en tijdens activiteiten geven de pedagogisch medewerkers het kind complimenten. We leggen uit wat we zien en benoemen wat we gaan doen. We spelen mee en brengen nieuwe elementen aan in het spel.

- We werken aan de ontwikkeling van kinderen op een speelse manier. In het spel bieden we kinderen activiteiten aan die de ontwikkeling van kinderen stimuleren.
- Op de kinderdagverblijven en de peuterspeelgroepen wordt gewerkt met de vroeg- en voorschoolse educatiemethode Piramide of Uk & Puk. Deze methodes stimuleren jonge kinderen op een speelse manier in hun ontwikkeling. Door een slimme combinatie van activiteiten krijgen kinderen in een veilige omgeving grip op de wereld.
- Op de BSO nemen de pedagogisch medewerkers ook initiatieven tot activiteiten. Hier bedenken de kinderen echter in toenemende mate zelf activiteiten middels kinderparticipatie.

In de praktijk:

Thomas (10 jaar) gaat naar de sport-BSO de Kameleon, een BSO voor oudere kinderen. “Laatst wilden we met een aantal kinderen basketballen maar de basketbal bleek lek. We hebben geprobeerd de bal op te pompen maar dat lukte niet. Omdat we toch graag wilden basketballen bedacht ik dat we wel een bal konden gaan lenen bij de ‘gewone’ BSO voor jongere kinderen. Onze pedagogisch medewerker Delano vond het een goed idee” Delano weet welke kinderen van hun ouders alleen op pad mogen en belt zijn collega op de andere BSO dat er vier kinderen aankomen om een basketbal op te halen.

6.1.5 Pedagogische inzet: de materialen

- De spelmaterialen zijn afgestemd op de leeftijd & ontwikkelingsfase van kinderen.
- De kinderen mogen zelf spel materiaal kiezen om mee te spelen en worden uitgedaagd om nieuw materiaal te kiezen.

In de praktijk:

Tijdens het buitenspelen in de zomer ontdekten we dat kinderen zich afvroegen waar het water bleef. “De grond eet het water op” zeiden ze. Dus verzonnen we activiteiten met absorberen, zoals water transporteren met een spons. De kinderen verzonnen zelf ook nieuwe acties zoals water mengen met zand, verven met water, spuitflessen gebruiken of borstels, water overdragen met goten, buizen en slangen.

6.2 Doel 2: Het bevorderen van persoonlijke competentie

Met persoonlijke competentie wordt zelfvertrouwen, eigenwaarde, creativiteit, flexibiliteit, weerbaarheid en veerkracht bedoeld in het omgaan met verschillende situaties. Ieder kind krijgt volop mogelijkheden om zich te ontwikkelen.

6.2.1 Pedagogische inzet: interactie tussen pedagogisch medewerker en kind

- We benaderen kinderen vanuit een respectvolle en geduldige grondhouding. We ondersteunen en stimuleren individuele kinderen. We letten erop wat het kind zelf kan doen, waar het aan toe is en waar hij in geïnteresseerd is. We geven ruimte om zelf dingen te doen omdat dit het zelfvertrouwen van kinderen vergroot en door zelf kindvolgend mee te spelen stimuleren we kinderen. We werken thematisch en ontwikkelingsgericht op de kinderdagverblijven, afgestemd op de leeftijd van de kinderen.
- Middels observaties houden we de ontwikkeling van de kinderen bij en aan de hand hiervan worden jaarlijks oudergesprekken gevoerd en dit wordt gebruikt als input voor de overdracht in het kader van een doorgaande leerlijn aan de basisschool.
- We stimuleren kinderen gevarieerd en gezond te eten zonder enige vorm van dwang.
- Op de BSO letten we er juist op dat we kinderen voldoende ruimte geven om zelf initiatieven te nemen. Kinderen die daar behoefte aan hebben krijgen de tijd om de schooldag te verwerken.
- We stimuleren kinderen om nieuwe en spannende dingen te ontdekken middels de methode: “Betekenisvol werken op de BSO”. Hierdoor wordt het doorzettingsvermogen en het omgaan met

frustraties geoefend en als iets is gelukt dan mogen kinderen daar trots op zijn. We stimuleren zelfstandigheid binnen de veilige speelomgeving.

In de praktijk:

Onze pedagogisch medewerkers creëren allerlei activiteiten waarin ze de kinderen uitnodigen tot vergelijken, ordenen, meten en rekenen. Pedagogisch medewerker Wilma heeft op de peutergroep een winkelhoek gemaakt met een kassa, toonbank, artikelen om te verkopen, een boodschappenmand en reclamefolders. Tijdens het spel van de kinderen speelt Wilma mee en vertelt er verhaaltjes bij, bijvoorbeeld over inkopen voor een verjaardagsfeestje. Wat hebben we nodig?

6.2.2 Pedagogische inzet: de groep en het groepsproces

- Kinderen leren samen spelen, rekening met elkaar te houden en conflicten op te lossen. Ze leren om samen plezier en grapjes te maken. Ze ontwikkelen vriendschap en voorkeuren voor bepaalde kinderen.
- Kinderen krijgen inzicht in hun eigen handelen. Ze snappen de consequenties en leren daarmee rekening te houden.
- Door samenspel leren kinderen om andere kinderen te helpen en basale morele regels als 'elkaar geen pijn doen' en weten ze toe te passen.

In de praktijk:

Yoran (2 jaar) zit aan de tafel een puzzel te maken en Stan (2 jaar) gaat naast hem zitten en begint ook puzzelstukjes van de puzzel van Yoran op de goede plek te leggen. Yoran wordt boos en duwt Stan weg. Stan moet huilen en wil weer opnieuw op de bank klimmen om verder te puzzelen. Pedagogisch medewerker Linda komt tussenbeide en zegt tegen Stan: "Yoran is fijn aan het puzzelen, hij wil niet dat jij hem nu helpt. Zullen we voor jou een andere puzzel uitkiezen, Stan?"

6.2.3 Pedagogische inzet: de binnen- en buitenruimte

- Alle groepsruimtes zijn afgestemd op de groepen kinderen die daar gebruik van maken. Ook de buitenruimten geven extra mogelijkheden in het spel. Vooral de grove motoriek, het samenspel maar ook de ontspanning en het samen genieten van de wind, warmte, sneeuw, gras geeft extra plezier en energie. Het streven is om dagelijks naar buiten te gaan met de kinderen.
- In alle binnenruimtes zijn speelhoeken met verschillende materialen. Kinderen kunnen kiezen waar hun voorkeur naar uitgaat en wat aansluit bij hun interesse. We stimuleren hen ook om nieuwe dingen te proberen.
- Spelenderwijs ontwikkelen kinderen steeds meer aspecten van hun persoonlijkheid; we zien kinderen niet alleen fysiek, maar ook sociaal en emotioneel groeien.

In de praktijk:

Niels (3 jaar) heeft, in het schuurtje waar de buitenmaterialen liggen, in de kast potloepjes zien staan. Pedagogisch medewerker Enny geeft Niels een schepje en een potloepje mee. In de tuin schept Niels aarde in het potje en Enny vraagt aan Niels wat er in de aarde zit. Niels ziet een paar steentjes en legt deze apart. Binnen bekijken ze samen de steentjes onder een grote opzetloep. Opeens ziet Niels op een van de steentjes een klein spinnetje.

6.2.4 Pedagogische inzet: de activiteiten

- Activiteiten die veel mogelijkheden bieden voor persoonlijke groei van kinderen zijn samenspel, fantasiespel, imitatiespel, drama, naspelen en meespelen.
- Kinderen leren wat zij kunnen en wat ze zijn door te winnen, te verliezen, lastige situaties zelf op te lossen, grenzen te verleggen en te verkennen. Daarvoor moeten ze de mogelijkheden krijgen om dingen zelf te maken en daarvoor complimenten te ontvangen.

In de praktijk:

Pedagogisch medewerker Karin ziet dat een aantal kinderen stoeltjes op een rijtje zet en zegt: "Wat maken jullie een mooie trein, mag ik meedoen?" Door treintje te spelen met de stoelen versterkt Karin het imitatiespel. Karin brengt extra elementen in het spel aan door allemaal met een bepaald geluid van de stoelen te rollen. Aan dit spel kan uiteindelijk een grote groep 2 á 3 jarigen meedoen omdat iedereen de volgorde van de gebeurtenissen weet, of ze makkelijk kan imiteren.

6.2.5 Pedagogische inzet: de materialen

- Op de groepen is spelmateriaal aanwezig om alle ontwikkelingsgebieden van kinderen aan bod te laten komen.
- Alle spelmaterialen, zowel binnen als buiten, voldoen aan veiligheidseisen en bieden tegelijkertijd uitdaging en plezier aan kinderen. Door het stapelen van blokken, het zelf maken van knutselwerkjes, het gebruiken van kosteloos materiaal worden de basisprincipes van wiskunde gelegd (hoeveelheid, afmetingen etc.).
- Het geeft kinderen voldoening om zelf iets te maken en daar plezier in te hebben. We geven kinderen veel complimenten hierover zodat ze weten en voelen dat hetgeen ze doen goed is. Knutselwerkjes worden door de kinderen gemaakt, niet door de pedagogisch medewerkers, want juist het proces vinden we belangrijk.
- Bij ieder VVE thema behoren specifieke materialen die per kinderdagverblijf in themakisten worden bewaard. De kisten worden steeds aangevuld en aangepast; wat was een succes bij de kinderen en wat niet?

In de praktijk:

Peuters willen thuis ook graag helpen met koken, schoonmaken etc. Op de kinderdagverblijven mogen de kinderen helpen door samen met de pedagogisch medewerkers materiaal klaar te leggen voor een volgende activiteit of bijvoorbeeld voor een boodschap naar een andere groep te gaan.

6.3 Doel 3: Het bevorderen van sociale competentie

Met sociale competentie bedoelen we de vaardigheden en de kennis over hoe je met anderen omgaat, je weg kan vinden in een groep, kunt samenwerken en rekening houdt met de ander. De manier waarop je conflicten oplost en verschillen leert te accepteren en het leren van sociale verantwoordelijkheid. Wij vinden het belangrijk om kinderen te leren rekening te houden met elkaar en elkaar te helpen.

6.3.1 Pedagogische inzet: interactie tussen pedagogisch medewerker en kind

- De pedagogisch medewerker heeft een voorbeeldfunctie in sociaal wenselijk gedrag. Pedagogisch medewerkers leggen uit wat zij doen, waarom ze dingen doen of niet doen en wat wel of niet kan en mag.
- We zijn gericht op positieve interactie tussen kinderen en we leren hen op een rustige manier met verschillen en andere meningen om te gaan.
- We leren kinderen om te gaan met conflicten. Die hebben kinderen nodig om hun eigen grenzen en die van de ander te leren kennen. De meeste conflicten gaan over samen spelen en samen delen en uiten zich vaak in afpakken. Het voorkomen van conflicten krijgt aandacht als we met de kinderen spel- en omgangsafspraken maken.
- Per situatie wordt een inschatting gemaakt van wat het kind nodig heeft.
- We houden er rekening mee dat een kind soms graag even alleen is of speelt en op andere momenten weer graag met de andere kinderen meedoet. We praten tijdens eetmomenten met de

kinderen over datgene wat er in de groep gebeurt (verschil tussen plagen en pesten, over woorden die je wel en niet gebruikt etc.).

- We leren kinderen een groep te vormen en verantwoordelijk te zijn voor de sfeer en de omgang met elkaar. Hoe ouder de kinderen worden, hoe meer vorm ze geven aan het groepsgebeuren.

In de praktijk:

Youri (5 jaar) zit op de wip (boven) en huilt. Mari (8jaar) is veel zwaarder en zit beneden. Youri wil eraf maar weet niet hoe. Pedagogisch medewerker Charlotte ziet kleine Amy (5 jaar) en vraagt: “Wil jij ook op de wip?” En tegen Youri: “We gaan je helpen”. Amy wordt achter Youri gezet en de wip gaat naar beneden. Youri straalt en Amy straalt. Charlotte blijft er even bij tot de kinderen eraf willen. “Hoe moet dat?” vraagt ze. De kinderen bedenken samen met Charlotte een oplossing.

6.3.2 Pedagogische inzet: de groep en het groepsproces

- De groep en het groepsproces geven bij uitstek veel mogelijkheden tot contact, interactie en samenspel. Kinderen ontdekken wat ze zelf leuk vinden of juist niet.
- Spel is een uitstekende manier om bij ieder kind aan te sluiten en te oefenen voor later.
- Op de BSO hebben kinderen meer behoefte aan ruimte; soms willen ze een vriendje meenemen naar de BSO of willen ze zelf gaan spelen bij een vriendje thuis. Wij staan hiervoor open, ofschoon dit altijd in overleg met ouders gebeurt.

6.3.3 Pedagogische inzet: de binnen- en buitenruimte

- De inrichting van ruimtes geeft kinderen de mogelijkheid om even alleen te zijn of met enkele kinderen te spelen of juist met de hele groep een activiteit te doen. Er is een open ruimte waar ze zich vrij kunnen bewegen en op een verantwoorde manier (met toezicht en afspraken) kunnen ze van andere ruimtes gebruik maken.
- Er zijn momenten dat de oudste BSO kinderen behoefte hebben om alleen dat partijtje voetbal buiten te spelen. Daar geven we ruimte voor op de buitenterreinen die bij de BSO horen. Op het moment dat kinderen elders spelen (speeltuin, zwembad, bos etc.) is er altijd toezicht of worden er duidelijke afspraken gemaakt.

In de praktijk:

Jonge kinderen willen hun ervaringen delen. Als ze iets nieuws ontdekken, roepen en ‘vraagkijken’ ze naar de pedagogisch medewerker. ‘Wat is dat? Is dat veilig? Kijk eens wat grappig!’ De pedagogisch medewerker betreft andere kinderen erbij, die bijvoorbeeld gaan imiteren of ook aandachtig kijken naar de ontdekking.

6.3.4 Pedagogische inzet: de activiteiten

- Sociale competenties krijgen in bijna alle activiteiten met en voor kinderen aandacht. We hebben de vaardigheden die kinderen daarbij spelenderwijs ontwikkelen al genoemd onder het groepsproces.
- We vinden het belangrijk om veel ruimte te geven aan creativiteit en het respecteren van de door de kinderen gevonden oplossingen. Voor een kind is een belangrijk basisgevoel: ik mag er zijn en mensen zijn blij met me!

In de praktijk:

Bij het buitenspelen maken kinderen graag buiten een hut. In een hut kunnen kinderen zich even alleen afzonderen of samen met een klein groepje kinderen een rollenspel spelen.

6.3.5 Pedagogische inzet: de materialen

- Voor het bevorderen van de sociale competenties is het samen aan de slag gaan met spelmaterialen belangrijk. Dat kan op veel manieren: samen een spel doen, bouwen, verkleeden en opmaken, een toneelstukje opvoeren, samen dansen, voetballen of optreden.

In de praktijk:

De periode voorafgaand aan 5 december is voor jonge kinderen vaak erg spannend. Kinderen verwerken deze spanning door na te spelen wat hen bezighoudt. De peuters verkleden zich graag als Sinterklaas en zijn Pieten en spelen zo de intocht en het geven van cadeautjes samen na.

6.4 Doel 4: Het eigen maken van normen, waarden en cultuur

Het is voor kinderen belangrijk om zich de normen en waarden van de samenleving waarin zij leven eigen te maken zodat zij hierin goed kunnen functioneren en hun eigen weg kunnen vinden. De normen en waarden uiten zich in gewoontes, rituelen, de wijze waarop we met elkaar omgaan en de grenzen die we stellen. Het kinderdagverblijf en de BSO zijn belangrijke oefenomgevingen voor ieder kind.

6.4.1 Pedagogische inzet: interactie tussen pedagogisch medewerker en kind

- Het voorbeeldgedrag van de pedagogisch medewerker in de groep is van groot belang. Kinderen reageren in de eerste plaats op gedrag: datgene wat iemand laat zien en wat iemand doet.
- De pedagogisch medewerker legt kinderen uit wat wel en niet goed is in de omgang met elkaar en leert kinderen materialen en ruimtes op de juiste wijze te gebruiken. We leren gewoontes en gebruiken aan in de groep over eten en drinken, verzorging, woord- en stemgebruik, respect etc.

In de praktijk:

Jan (3 jaar) probeert margarine uit het kuipje te krijgen. Pedagogisch medewerker Erna: 'Jan, blijft het niet op je mes zitten? Wil je dat ik je even help?' Jan zegt: 'Ik kan het niet'. Erna pakt Jans hand en doet samen met hem de margarine op het mes. 'Zo, dat hebben we samen goed gedaan. Nu kun jij de boter wel op je boterham smeren, hè?' Jan knikt blij.

6.4.2 Pedagogische inzet: de groep en het groepsproces

- De groep kinderen en het groepsproces zijn bij uitstek geschikt om gedrag te sturen van kinderen. Uitgangspunt is dat gewenst gedrag wordt beloond met een compliment. Kinderen leren van nature door grenzen te verkennen en dingen uit te proberen. We geven kinderen hierin ruimte, maar geven ook grenzen aan, benoemen afspraken en regels. Kinderen leren van en met elkaar en maken zich in een snel tempo eigen wat wel en niet kan in een groep.
- We maken, in overleg met kind en ouders, individuele afspraken over hoe te handelen indien een kind grensoverschrijdend gedrag vertoont.
- We zorgen dat alle signalen van pesten meteen en concreet worden opgepakt met alle betrokkenen conform ons pestprotocol.
- Op de BSO betrekken we de kinderen bij het opstellen van regels en afspraken. Vaak schrijven de kinderen de regels en afspraken zelf op en hangen ze in de ruimte. Deze afspraken worden regelmatig met elkaar besproken en zo nodig bijgesteld.

In de praktijk:

Ling is met haar moeder kortgeleden uit China naar Nederland gekomen. Moeder spreekt Engels. Pedagogisch medewerker Sieta ziet dat moeder op de eerste dag stilletjes wil vertrekken zonder duidelijk afscheid te nemen. Ze tilt Ling daarom op en zegt in het Engels tegen Ling "Geef mama maar een dikke kus". Ze merkt dat moeder dit niet prettig lijkt te vinden. Op het einde van de ochtend spreekt ze met moeder dat het belangrijk is voor een kind om een duidelijke overgang te maken bij het afscheid nemen. Moeder vertelt dat ze in China niet gewend zijn om in het openbaar een kus te geven. Samen spreken ze af dat ze voortaan bij het raam zwaaien.

6.4.3 Pedagogische inzet: de binnen- en buitenruimte

- De kinderen leren om netjes met de binnen- en buitenruimte om te gaan. Hiervoor gelden regels en afspraken. Samen opruimen, niet bewust iets kapot maken etc.
- Tijdens het buitenspelen neemt seizoensbeleving een belangrijke plek in: wat kun je allemaal doen met sneeuw of met bladeren?

In de praktijk:

Kinderen in de groep hebben regelmatig botsingen of conflicten. Veel botsingen duren minder dan 30 seconden en zijn zo opgelost. Botsingen zijn ook leermomenten; kinderen leren sociale vaardigheden aan om hun mening duidelijk te maken, de ander te begrijpen en oplossingen te zoeken. Ze leren ook belangrijke sociale en morele regels.

6.4.4 Pedagogische inzet: de activiteiten

- Iedere groep kinderen heeft impliciete regels. Dat geldt ook voor de activiteiten die kinderen, samen of alleen, in grote of kleinere groepjes ondernemen: je wacht op je beurt, respecteert de regels van het spel etc.
- Bij stoeien hoeft een duwtje of een klopje op de schouder niet erg te zijn, maar elkaar bewust pijn doen is op welke manier dan ook verboden.
- De pedagogisch medewerkers bieden regelmatig verschillende activiteiten in subgroepen aan. Daarmee kunnen ze beter tegemoet komen aan de verschillende behoeftes van de kinderen en beter initiatieven van de kinderen zien en ontvangen.

In de praktijk:

Tijdens het buitenspelen begint het te regenen. Wat kun je allemaal met regen doen? We proeven hoe de regen smaakt en voelen hoe onze haren nat worden. Gelukkig hebben we allemaal regenlaarzen aan en kunnen we heerlijk in de plassen springen.

6.4.5 Pedagogische inzet: de materialen

- Kinderen ontdekken materialen op hun eigen manier en in hun eigen tempo. De pedagogisch medewerkers geven kinderen hier de ruimte in.
- We leren kinderen spelenderwijs om de spelmaterialen op de juiste manier te gebruiken. Met blokken gooien we niet en slaan we niet op het hoofd van een ander kind. Tafels zijn om aan te eten en te knutselen, niet om op te staan.

7. Signaleren van bijzonderheden in de ontwikkeling

Het kan voorkomen dat er bijzonder, opvallend gedrag wordt gesignaleerd bij een kind. Ieder kind ontwikkelt zich in zijn/haar eigen tempo. We spreken van opvallend gedrag als het gedrag van een kind niet aansluit bij de leeftijd en/of ontwikkeling van het kind en/of wat met regelmaat door het kind vertoont wordt. En gedrag van het kind waar we ons zorgen over maken. Opvallend gedrag kan zowel een positieve als negatieve werking hebben.

Waar kun je aan denken bij opvallend gedrag?

- Het kind ontwikkelt zich langzamer dan gebruikelijk
- Een stil terug getrokken kind, dat nauwelijks opvalt in de groep en moeilijk contact maakt met andere kinderen en/of pedagogisch medewerkers.
- Bepaalde gedragsuitingen zijn vaker aanwezig, zoals boosheid, angst, agressie.
- Een kind met motorische achterstand.
- Een kind met spraak- en/of taalmoeilijkheden
- Een kind dat vrijwel geen emoties toont of juist erg emotioneel is.
- Een kind wat heel erg druk is, de clown uithangt
- Een kind die andere kinderen pijn doet, door te slaan, bijten of knijpen.

Bij slechts een klein percentage van de kinderen kan opvallend gedrag uitgroeien tot probleemgedrag. Probleemgedrag is gedrag dat regelmatig een langere periode voorkomt en niet afneemt.

Er zijn verschillende oorzaken die ten grondslag liggen voor probleemgedrag.

Zoals bijvoorbeeld;

- Het temperament van het kind
- Een gedragsstoornis zoals autisme, ADHD of een persoonlijkheidsstoornis.
- Opgroeien in een (zeer) onveilige situatie

De volgende stappen worden ondernomen bij signalering van opvallend gedrag.

1. Signaleren en observeren:

Het is van belang dat de pedagogisch medewerker alert is en blijft op signalen die een kind geeft. Dit signaleren doen we op basis van de dagelijkse observaties en het kindvolgsysteem.

Bij twijfel of vragen kan de pedagogisch medewerkers ook de pedagogisch coach inschakelen. De pedagogisch coach kan meekijken op de groep en handvatten bieden voor de pedagogisch medewerkers.

2. Overleg met collega's:

Als een pedagogisch medewerker opvallend gedrag signaleert is het wijs om te overleggen met de naaste collega's. Belangrijk is ieders kijk van het gedrag naast elkaar te leggen en te kijken of en waar er overeenkomsten zijn in het zien en/of ervaren van opvallend gedrag van het betreffende kind. Dit kan in een pedagogisch overleg worden besproken.

De pedagogisch coach kan ook ingeschakeld worden om mee te kijken en handvatten te bieden en te ondersteunen waar nodig.

3. Gesprek met ouder:

Voor de pedagogisch medewerker is het van belang om ouders in een zo vroeg mogelijk stadium te betrekken waar de zorgen liggen of bij het gedrag wat opvalt. Hierbij geldt wees open en eerlijk naar ouders, benoem wat je ziet, dus feitelijk het gedrag. Het gaat niet om goed of slecht. Van belang is dat het gedrag is wat opvalt en dat je daar over in gesprek wil, zodat er zoveel mogelijk informatie naar voren komt. Herkennen ouders dit gedrag ook thuis bijvoorbeeld en hoe gaan ouders ermee om? Of spelen er dingen in de thuissituatie waar het kind op reageert? Dit is helpend om te zorgen dat er op een lijn wordt gehandeld. Ouders kunnen bij zorgen over hun kind of de opvang ook altijd zelf het initiatief nemen voor een gesprek met de mentor.

Ga met elkaar op zoek naar wat de volgende stap is en wat een ieder daarvoor nodig heeft.

4. Helderheid krijgen over het signaal en gezamenlijk een besluit nemen:

Het is van belang om een duidelijk beeld te krijgen welke signalen het kind geeft en wat eventueel de oorzaak daarvan is. In stap 1 en 2 is er gesproken met ouders en collega's, dit geeft de mogelijkheid om zoveel mogelijk informatie te krijgen om een goed beeld te vormen. Als het duidelijk is kan er gezamenlijk een besluit genomen wat eventueel verder stappen zijn. Als er nog onduidelijkheid is, zorg dan dat je de benodigde informatie krijgt. De locatiemanager of pedagogisch coach kan hier in ondersteunen.

5. Welke vervolgstappen zijn nodig:

In de stappen 1 t/m 4 is er zoveel mogelijk informatie naar voren gekomen, is er een of meerdere gesprekken met ouders geweest en overleg met collega's en is er een observatie geweest. Dit alles zorgt dat er gekeken kan worden naar eventuele vervolgstappen.

Is het nodig om ouders door te verwijzen naar het CJG/GGD.

8. Het pedagogisch handelen

Het pedagogisch handelen is het dagelijks werk van de pedagogisch medewerkers. De vertaalslag maken van opvoedingsdoelen en de inzet van pedagogische middelen naar de praktijk vraagt om de volgende basisvaardigheden:

- Een positieve houding en een positieve benadering van kinderen en ouders
- Een open en toegankelijke houding voor ouders en kinderen
- Een vertrouwensrelatie met kinderen en ouders kunnen opbouwen. Dat betekent dat pedagogisch medewerkers in staat zijn om juiste en tijdige informatie door te geven en dagelijks communiceren over het kind.
- Respect voor de kinderen, de ouders en elkaar.
- Reflectie op het eigen werk en het eigen handelen: het “waarom” en “waarom zo” ter discussie kunnen stellen. Feedback kunnen geven en ontvangen.
- Vanzelfsprekendheden los kunnen laten.
- Besef en bewustzijn van de professionele rol en van de voorbeeldfunctie voor kinderen in de omgang met andere kinderen en volwassenen.
- Flexibiliteit en creativiteit: mogelijkheden zien en benutten, zowel intern als extern.
- Zorgvuldig kunnen omgaan met vertrouwelijke informatie.

Daarnaast bezit iedere pedagogisch medewerker de volgende interactie- en communicatievaardigheden:

1. Oog hebben voor de toestand en signalen van een kind. Deze goed interpreteren en tijdig en adequaat hierop reageren: sensitieve responsiviteit.
2. Communicatie met kinderen: initiatieven van het kind zien en reageren met de basisprincipes: kijken, oogcontact maken, initiatieven ontvangen en benoemen wat er gebeurt, beurt verdelen, leiding geven en nemen).
3. Kinderen erkennen en waarderen als individu met een eigen karakter en temperament. Het geven van ruimte aan het kind hoort hierbij: respect voor de autonomie.
4. Structureren, regels en grenzen stellen: de pedagogisch medewerker kan hiermee vooral in de overgangsmomenten de omstandigheden voor kinderen helder en overzichtelijk maken zodat kinderen hier houvast aan hebben en weten waar ze aan toe zijn.
5. Praten en uitleggen: de pedagogisch medewerker is in staat om de kinderen uit te leggen wat ze doet en wat er gaat gebeuren. Ze zorgt daarmee voor herkenbaarheid en veiligheid bij de kinderen.
6. Kennis hebben van het stimuleren van de ontwikkeling van de kinderen: Deze vaardigheid heeft te maken met het feit dat een pedagogisch medewerker goed in staat is de stimulering af te stemmen op de aandacht, het ontwikkelingsniveau en de toestand van de kinderen.
7. De kinderen begeleiden in positieve interacties: naar elkaar luisteren, delen, om de beurt doen, samenwerken, troosten, knuffelen, complimentjes geven.

Op alle kinderdagverblijven en peuterspeelgroepen van Kidscasa Kinderopvang wordt met de VVE methode Piramide gewerkt. (Alleen op kinderdagverblijf de Tamboerijn in Hoogeveen wordt met Uk en Puk in plaats van Piramide gewerkt, zie werkplan Tamboerijn.)

De pedagogisch beleidsmedewerkers en de pedagogisch coach hebben de taak de pedagogische kwaliteit te bewaken en de medewerkers te ondersteunen bij het invoeren van pedagogische beleidsvoornemens, zodat iedere medewerker werkt volgens dezelfde pedagogische visie.

De pedagogisch coach begeleidt, stimuleert en motiveert het bewustwordings- en ontwikkelproces van de pedagogisch medewerker. De pedagogisch medewerker en pedagogisch coach werken samen aan dit proces waarbij wederzijds respect het uitgangspunt is. In het pedagogisch coachplan wordt jaarlijks beschreven hoe de pedagogisch beleidsmedewerker, de pedagogisch coach en de VVE coach wordt ingezet.

8.1 VVE methode

De VVE Methode Piramide stimuleert jonge kinderen op een speelse manier in hun ontwikkeling. Door een slimme combinatie van activiteiten krijgen ze in een veilige omgeving grip op de wereld. Piramide biedt elk kind de kans om zich optimaal te ontwikkelen. De methode is geschikt voor alle kinderen van 0 tot 7 jaar en sluit zowel aan bij kinderen met een ontwikkelingsachterstand, kinderen die zich normaal ontwikkelen maar ook bij kinderen die voorop lopen in hun ontwikkeling. Door middel van het werken met Piramide worden alle ontwikkelingsgebieden van kinderen gestimuleerd; de persoonlijkheidsontwikkeling, de sociaal-emotionele ontwikkeling, de motorische ontwikkeling, de kunstzinnige ontwikkeling, de ontwikkeling van de waarneming, de taalontwikkeling, de denkontwikkeling, oriëntatie op ruimte en tijd en wereldverkenning.

8.1.1 Hoe werkt Piramide?

De Piramide-methode heeft een goede theoretische basis. De onderstaande basisconcepten zijn de hoekstenen van Piramide:

1. initiatief van het kind
2. initiatief van de pedagogisch medewerker
3. nabijheid (hoe bescherm ik het kind)
4. afstand (hoe laat ik het kind de wereld verkennen)

Deze basisconcepten spelen een rol in alles wat er gedaan wordt: de verzorging, de inrichting van de speel/leeromgeving, de opvoeding en de stimulering van de ontwikkeling van de kinderen. Er wordt door de pedagogisch medewerkers telkens naar een evenwicht en samenhang gezocht tussen de vier hoekstenen in de omgang met en verzorging van de kinderen.

Ontwikkelingsstimulering

We kunnen hierbij onderscheid maken tussen verzorgende activiteiten zoals eten, drinken, verschonen, aankleden e.d. en speel/leeractiviteiten zoals spelen in de hoeken, boeken voorlezen, liedjes zingen e.d. Om beide activiteiten nog leuker en meer stimulerend te maken voor kinderen wordt er binnen de visie van Piramide van uitgegaan dat je kansen zult moeten benutten en kansen kunt creëren. Bij de noodzakelijke verzorging van baby's en dreumesen zullen de pedagogisch medewerkers dus de kans benutten en veel individuele aandacht aan het kind besteden, afhankelijk van de behoefte van het kind. Ook bij activiteiten als samen eten en drinken kunnen kansen worden benut, zoals het maken van echt contact tussen de kinderen. Naast het benutten van de kansen die zich voordoen, worden er ook bewust nieuwe kansen gecreëerd voor het stimuleren van de ontwikkeling van de kinderen. Dit gebeurt door middel van het creëren van een rijke speel/leeromgeving en door het werken met projecten.

Rijke speel/leeromgeving

Het uitgangspunt bij de inrichting van onze groep is de behoefte van kinderen om te spelen en te ontdekken. Hierbij zijn de vier hoekstenen van Piramide belangrijk: nabijheid en afstand moeten in evenwicht zijn, met andere woorden de ruimte moet veilig en vertrouwd zijn (nabijheid) maar het kind moet ook uitgenodigd en uitgedaagd worden (afstand). Zo zijn er op elke groep verschillende hoeken, waarin kinderen kunnen spelen met uitdagend materiaal. Voor de baby's creëren we een aparte babyhoek, zodat ook kleintjes op een veilige plek kunnen exploreren. Verder is er ontwikkelingsmateriaal geschikt voor allerlei verschillende leeftijden. Initiatief van het kind en de pedagogisch medewerker moeten in evenwicht zijn. De ruimte moet mogelijkheid geven voor activiteiten met een groepje kinderen of met een individueel kind (initiatief pedagogisch medewerker). Ook moet de ruimte het kind de mogelijkheid geven om zelfstandig te kunnen spelen en opruimen (initiatief kind). Een voorbeeld hiervan is dat er bakken zijn met plaatjes van het speelgoed erop, zodat kinderen weten waar ze iets moeten opruimen of kunnen pakken.

Projecten

Een andere manier waarop er kansen gecreëerd worden om kinderen te stimuleren in hun ontwikkeling is het uitvoeren van projecten met thema's. Ieder jaar worden er verschillende thema's gepland. Een thema duurt vier weken en heeft een bewust opgezette opbouw. Een project begint heel concreet en wordt telkens iets abstracter, van eenvoudig naar moeilijk. De activiteiten behorende bij het thema worden uitgevoerd in kleine

groepjes kinderen. De 2-4 jarigen worden vaak bij elkaar genomen en met de 0-2 jarigen worden ook activiteiten gedaan in het kader van het thema, maar dit is meer op individuele basis en aangepast aan de behoeften van het kind. Voorbeelden van thema's zijn: lente, feest, kunst, herfst. Er zijn 12 verschillende thema's. De nadruk bij alle activiteiten van Piramide ligt op het spelenderwijs nieuwe dingen leren. Bij de projecten ligt het initiatief in eerste instantie bij de pedagogisch medewerker, maar telkens wordt door hen gekeken naar de behoeften van de kinderen en hun initiatieven. Is de betrokkenheid bij de kinderen weg, dan wordt de activiteit aangepast of gestopt.

Rol van ouders en verzorgers

Piramide betreft ouders of verzorgers zoveel mogelijk bij de ontwikkeling van hun kinderen. Zij worden gestimuleerd om thuis activiteiten te doen die aansluiten bij wat er op het kinderdagverblijf wordt gedaan. Er is een lijst met basisbegrippen in meerdere talen die indien gewenst aan de ouders kan worden meegegeven. Ook zijn er speciale ouderbrochures beschikbaar.

8.2 Doenkids

Op alle BSO's wordt gewerkt met Doenkids, een online activiteitendatabase voor BSO's, kinderdagverblijven en peuterspeelgroepen. De pedagogisch medewerkers hebben onbeperkt toegang tot alle activiteiten, thema's en programma's.

De BSO kinderen krijgen een stem in processen waar zij onderdeel van uitmaken. In plaats van kinderen alleen activiteiten en regels op te leggen, worden ze betrokken in de besluitvorming hiervan. Dit betekent natuurlijk niet dat ieder kind altijd zijn of haar zin krijgt, maar het draagt op verschillende manieren bij aan de ontwikkeling van het kind. Kinderen die naar de BSO gaan, zitten in een fase waarin ze erg bezig met ontdekken wat hen bevalt. Door kinderen medezeggenschap te geven in bijvoorbeeld activiteiten, ontdekken zij sneller wat ze wel en niet leuk vinden. De creativiteit van kinderen is vaak grenzeloos en soms erg amusant. Ze kunnen ongefilterde meningen geven en hebben vaak een heel andere kijk op de wereld dan volwassenen. Met kinderpacticatie spelen we daar op in. Door de kinderlijke creativiteit los te laten op de activiteiten, regels en spelletjes op de BSO, komen we tot nieuwe inzichten en kun we de beleving van de kinderen zelfs verbeteren. Hiermee ontstaat een leuke wisselwerking tussen de pedagogisch medewerkers die de kaders zetten en kinderen die deze kaders verder inkleuren. Een win-win dus! Naast de stimulering van de zelfontplooiing en creativiteit, stimuleert kinderpacticatie ook het zelfvertrouwen. De BSO kan worden beschouwd als een minimaatschappij. Door kinderen in deze een stem te geven en mee te laten beslissen, worden ze daadwerkelijk gehoord. Dit heeft een verhoogd zelfvertrouwen tot gevolg, omdat kinderen weten dat hun mening serieus genomen wordt.

8.3 Scholing en werkbegeleiding

De pedagogisch medewerker krijgt volgens een afgesproken structuur en met regelmaat werkbegeleiding in de vorm van teamoverleg, locatieoverleg en POP-gesprekken. De pedagogisch medewerkers maken deel uit van een team en tijdens teamvergaderingen is de rol van de pedagogisch medewerker, het eigen handelen en de afstemming met collega's veelvuldig onderwerp van gesprek. Pedagogisch medewerkers worden verder ondersteund door het volgen van cursussen en trainingen waardoor de kwaliteit van de opvang op peil blijft en nieuwe ontwikkelingen worden gevolgd. Scholing van de pedagogische kwaliteit in de teams is structureel opgenomen in het scholingsplan. Ieder jaar volgen de beroepskrachten in ieder geval de herhaling kinder-EHBO en of bedrijfshulpverlening (BHV). Jaarlijks volgen pedagogisch medewerkers bijscholing over de onderwerpen signaleren kindermishandeling, stagebegeleiding, werken met de VVE methode Piramide, TINK training, methodisch werken op de BSO en dergelijke. Alle medewerkers hebben eveneens toegang tot E-wise en hierdoor onbeperkt toegang tot ruim 75 kwalitatieve online cursussen, speciaal gericht op de kinderopvang. Nieuwe collega's volgen een verplicht inwerkprogramma. Iedere medewerker ontvangt jaarlijks coaching door een pedagogisch coach. Jaarlijks worden de afspraken hierover vastgelegd in het pedagogisch coachplan voor dat jaar.

9. Groepsgrootte en beroepskracht-kind ratio (BKR)

Wij hanteren voor de beroepskracht-kind ratio en de groepsgrootte de rekentool van de rijksoverheid. De opvang op het kinderdagverblijf vindt plaats in horizontale of verticale groepen. In de werkplannen van de locaties is beschreven hoe de groepsindeling op de betreffende locatie is vormgegeven. De algemene richtlijn voor de groepsgrootte en de BKR is als volgt:

9.1 Groepsgrootte en BKR op het kinderdagverblijf

- Met ouders wordt besproken tot welke stamgroep het kind behoort en welke pedagogisch medewerkers bij deze stamgroep horen.
- Ieder kind heeft een mentor en ouders worden zowel via het ouderportaal Konnect als bij de intake op de hoogte gebracht wie de mentor van hun kind is. Zij volgt de ontwikkeling van het kind en is het eerste aanspreekpunt voor ouders (en bij de BSO ook voor het kind).
- In het basisrooster worden maximaal drie vaste gezichten aan een kind gekoppeld. Voor baby's van 0-1 jaar worden zelfs maximaal twee vaste gezichten aan het kind gekoppeld. Naast het vaste gezicht kunnen andere pedagogisch medewerkers worden ingezet. Voor kinderen met flexibele opvang geldt de vaste gezichten eis niet.
- De stamgroep bestaat uit maximaal 16 kinderen in de leeftijd van 0-4 jaar.
- De kinderen kunnen bij een activiteit de stamgroep verlaten; dan wordt de maximale omvang van de stamgroep tijdelijk losgelaten. Wel blijft het BKR, toegepast op het aantal kinderen op de locatie, van kracht.
- Conform wettelijke bepalingen is het mogelijk dat in de dagopvang ten hoogste drie uur per dag minder beroepskrachten worden ingezet dan volgens de BKR vereist is, maar nooit minder dan de helft van het aantal benodigde pedagogisch medewerkers, als de dagopvang 10 uur of meer per dag geopend is. Is er in zo'n situatie slechts één pedagogisch medewerker op de locatie, dan is er ter ondersteuning ten minste één andere volwassene als achterwacht op de locatie aanwezig. Afwijken van de vereiste BKR geschiedt op onze kinderdagverblijven niet tussen 9.30 uur en 12.30 uur en niet tussen 15.00 uur en 16.30 uur.
Voor 9.30 uur en na 16.30 uur duurt de afwijking niet langer dan anderhalf uur aaneengesloten en in de middagpauze niet langer dan twee uur aaneengesloten. Dit alles dus met een maximum per dag van drie uur. In de werkplannen staat per locatie beschreven hoe deze locatie omgaat met de drie-uursregeling.
- Indien ouders vooraf toestemming geven kan een kind worden opgevangen in één andere stamgroep voor een afgesproken periode.

9.2 Groepsgrootte en BKR op de buitenschoolse opvang

- Ieder kind behoort bij een basisgroep.
- Ieder kind heeft een mentor en zowel het kind als de ouders worden via het ouderportaal Konnect én bij de intake op de hoogte gebracht wie de mentor (van hun kind) is. Zij volgt de ontwikkeling van het kind en is het eerste aanspreekpunt voor ouders en kind.
- Eén pedagogisch medewerker per 10 aanwezige kinderen.
- De maximale basisgroepsgrootte is twintig kinderen.
- De kinderen kunnen bij activiteiten de basisgroep verlaten: dan wordt de maximale omvang van de basisgroep tijdelijk losgelaten. Het maximale aantal kinderen per beroepskracht blijft wel van kracht, toegepast op het aantal kinderen op de locatie.
- Op de buitenschoolse opvang kunnen ten hoogste een half uur per dag minder pedagogisch medewerkers worden ingezet dan volgens het BKR is vereist, maar nooit minder dan de helft van de pedagogisch medewerkers.
- Indien er in zo'n situatie slechts één pedagogisch medewerker op de locatie aanwezig is, dan is er ter ondersteuning tenminste één andere volwassene als achterwacht op de locatie aanwezig. Beslaat de opvang van de kinderen de hele dag, bijvoorbeeld bij een margedag, dan gelden voor de afwijking van het BKR dezelfde regels als omschreven bij het kinderdagverblijf.

- Indien ouders vooraf toestemming geven kan een kind worden opgevangen in één andere stamgroep voor een afgesproken periode.

9.3 Extra opvang in een andere dan de vaste basis- of stamgroep

Als ouders incidentele (extra) opvang willen afnemen, dan vragen zij dit aan via het ouderportaal. Indien de aangevraagde opvang niet in de eigen groep kan worden geboden dan kan eventueel opvang in een andere stamgroep worden aangeboden. De ouders hebben de mogelijkheid om hier wel of niet schriftelijk akkoord mee te gaan. Voor het ruilen van dagdelen geldt hetzelfde principe.

Als een ouder structureel een dag extra wil afnemen voor het kind en indien het op dat moment alleen mogelijk is in een andere stamgroep, dan vragen wij of de ouder hiermee schriftelijk akkoord gaat. Vaak geldt dat dit een tijdelijke oplossing is totdat er op de eigen stamgroep plek is.

9.4 Vaste gezichtencriterium

Een vaste, vertrouwde pedagogisch medewerker biedt emotionele veiligheid aan een kind. Dus als het kind aanwezig is, werkt er die dag minimaal 1 vast gezicht van het kind op de groep. De medewerker weet hoe het kind zich ontwikkelt, waar het behoefte aan heeft en waar het gestrest van raakt. De vaste gezichten mogen niet te vaak wisselen. Daarom werken wij volgens de volgende uitgangspunten:

- Zijn er 1 of 2 pedagogisch medewerkers vereist bij een groep volgens de beroepskracht-kind ratio? Dan zijn er maximaal 2 vaste gezichten per baby. Voor kinderen van 1 jaar en ouder maximaal 3.
- Bij 3 of meer pedagogisch medewerkers zijn er maximaal 3 vaste gezichten per baby. Voor kinderen van 1 jaar of ouder maximaal 4.

Vanaf 1 juli 2023 mag er tijdelijk een andere beroepskracht worden ingezet dan een vast gezicht. Dit doen wij alleen als een vast gezicht ziek is, verlof heeft of op vakantie is. In die situaties kunnen wij een andere beroepskracht inzetten, in plaats van het vaste gezicht. We zorgen we dan voor dat we aan de volgende voorwaarden voldoen:

- aan een kind mogen volgens het vaste gezichtencriterium maximaal 2 of 3 vaste gezichten worden toegewezen;
- er is geen ander vast gezicht beschikbaar dat ter vervanging kan worden ingezet;
- het vaste gezicht dat uitvalt door ziekte, vakantie of verlof is niet langer dan 4 aaneengesloten weken afwezig;
- De emotionele veiligheid en stabiliteit van het kind wordt geborgd door te zorgen voor een zorgvuldige overdracht aan de vervangende beroepskracht. Wij trachten in eerste instantie een collega uit hetzelfde team in te zetten ter vervanging. Indien dat niet lukt een collega van dezelfde locatie of een ervaren invalkracht uit het cluster waar deze locatie onder valt. Pas in uiterste nood zal een collega uit een andere cluster worden ingezet.

9.5 Overige medewerkers

Op de locaties zijn locatiehulpverleners en regelmatig stagiaires werkzaam vanuit relevante beroepsopleidingen. Zij worden begeleid door de pedagogisch medewerkers en worden in de regel boventallig ingezet. Een enkele stagiaire die in het laatste jaar van de beroepsopleiding zit en hiervoor een arbeidsovereenkomst heeft getekend mag als beroepskracht in opleiding worden ingezet op de eigen groep in geval van plotselinge ziekte van de vaste beroepskracht. De voorwaarden hiervoor staan omschreven in de CAO Kinderopvang. In het stagebeleid (KOVA 3.0 document 5.5.2) staat meer informatie over de inzet en de taken van stagiaires. Stagiaires werken onder supervisie van een pedagogisch medewerker. Ze werken nooit alleen met een groep kinderen. Ze voeren dezelfde taken uit als een pedagogisch medewerker als het gaat om opleidingen van niveau 3 en 4. Het gaat dan o.a. om het begeleiden van de kinderen, spelen en eten met de kinderen, kinderen verschonen en in bed leggen. Hoe verder een stagiair in de opleiding is, hoe meer verantwoordelijkheden de stagiair kan krijgen. De stagiaire zal altijd starten met meekijken en meedoen met de activiteiten die we uitvoeren met de kinderen. Het verschonen en het in bed leggen van kinderen komt pas in een latere fase van de stage aan de orde.

9.6 Achterwacht

Indien er op de locatie slechts één pedagogisch medewerker aanwezig is, wordt er voor een achterwacht gezorgd. De achterwacht is een volwassene die in noodgevallen binnen 15 minuten aanwezig kan zijn op de locatie. In de werkplannen van de locatie staat beschreven wie er op welke tijden als achterwacht fungeert. Indien er op de locatie, op de momenten dat er minder pedagogisch medewerkers worden ingezet conform de drie uren-regeling, slechts één pedagogisch medewerker aanwezig is, is er tevens een andere volwassene op de locatie aanwezig. In het veiligheidsbeleid is vastgelegd hoe uitvoering wordt gegeven aan het vier-ogenprincipe op de kinderdagverblijven.

10. Informatie over het kind

In onze pedagogische visie hebben wij vastgelegd dat wij een partner in de opvoeding zijn voor ouders. Dit betekent concreet dat wij het volgende belangrijk vinden:

- Goede communicatie
- Zorgvuldige kennismaking
- Opbouwen van een goede vertrouwensrelatie
- Tijdig uitwisselen van informatie met ouders

10.1 Informatie op individueel niveau over het kind

Voor ouders is het belangrijk om te weten wat het kind heeft meegemaakt op de locatie. Bijvoorbeeld met wie het kind heeft gespeeld, welke activiteiten zijn ondernomen en of het kind het naar de zin heeft gehad. De pedagogisch medewerkers informeren ouders tijdens de breng- en haalmomenten en middels de ouderportaal. De pedagogisch medewerkers beantwoorden graag vragen over de ontwikkeling, het gedrag of de opvoeding van het kind. Samen met ouders worden afspraken gemaakt rondom de groeiende zelfstandigheid van het kind: wat mag het kind wel zelfstandig en wat nog niet. Deze afspraken worden samen met het kind, de ouders en de pedagogisch medewerker schriftelijk vastgelegd.

10.1.1 Structurele oudercontacten

- Het intakegesprek is in principe het eerste contact tussen pedagogisch medewerkers en ouders op de locatie. In dit gesprek worden de ouders op de hoogte gebracht van het reilen en zeilen op de locatie en worden individuele kindgegevens als eet-/slaapgewoontes, bijzonderheden gedrag etc. besproken en vastgelegd.
- In het 6-8 weken gesprek wordt de eerste periode geëvalueerd en wordt bekeken of zaken eventueel aangepast moeten worden.
- Jaarlijks vindt er een oudergesprek plaats naar aanleiding van de observatie van het kind. Op verzoek van ouders, de pedagogisch medewerker of de locatiemanager kan een extra oudergesprek tussendoor plaatsvinden indien dit nodig is.
- Samen met de Lokale Oudercommissie (LOC) worden ouderavonden georganiseerd die bestemd zijn voor alle ouders van de locatie en vaak een pedagogisch/opvoedkundig thema hebben.

10.2 Informatie op locatieniveau: KDV of BSO

- Tijdens het intakegesprek worden de ouders geïnformeerd over de praktische gang van zaken op de locatie en het beleid met betrekking tot de opvang zoals bijvoorbeeld het pedagogisch beleid.
- Middels het ouderportaal worden ouders voorzien van actuele informatie over hun kind en de locatie.
- In principe heeft iedere locatie een oudercommissie (LOC) en deze commissie vertegenwoordigt alle ouders van de locatie en heeft wettelijk adviesrecht op bepaalde locatiegebonden zaken.

10.3 Informatie op organisatieniveau

- Wij informeren ouders via de website, middels brieven en nieuwsbrieven.
- Het pedagogisch- en overig organisatiebeleid is te vinden op onze website.

- De centrale oudercommissie (COC) vertegenwoordigt de ouders en de oudercommissies op organisatieniveau en heeft wettelijk adviesrecht met betrekking tot beleid en beleidsvoornemens voor de organisatie.

10.4 Informatie van ouders

- Wij vragen ouders om tijd te nemen voor de dagelijkse overdracht op het kinderdagverblijf en voor een regelmatig contact en overdracht op de BSO.
- Het is belangrijk dat de pedagogisch medewerker ervan op de hoogte is als er bijzonderheden zijn in de omgeving van een kind, thuis of op school, die van invloed kunnen zijn op het welbevinden of het gedrag van het kind.
- Wij vragen ouders om bijzonderheden met betrekking tot gezondheid, medicijngebruik of (tijdelijk) speciale zorg van hun kind te melden.

11. De samenwerking met basisscholen & BSO

We investeren in een goede samenwerking met alle basisscholen op verschillende terreinen. Met het Openbaar Onderwijs in Noordenveld (OPON) heeft Kidscasa Kinderopvang ook een samenwerkingsovereenkomst afgesloten. Onze gezamenlijke missie is de volgende:

OPON EN KIDSCASA STREVEN NAAR SAMENWERKING MET DE GROOTSTE MEERWAARDE VOOR KINDEREN. MAATWERK WAAR NODIG EN EEN DOORGAANDE LEERLIJN WAARIN VERBINDING EN BETROKKENHEID CENTRAAL STAAT.

- Alle pedagogisch medewerkers zijn geschoold in het werken met een VVE methode en de ontwikkeling van de kinderen wordt bijgehouden en dient als input voor de overdracht naar de basisschool (doorgaande lijn) en de BSO.
- Sommige BSO locaties zijn al gehuisvest in gebouwen van basisscholen.
- Over gemeenschappelijk gebruik van ruimtes en over het medegebruik van materialen worden organisatorische afspraken gemaakt.
- Er is sprake van een toenemende mate van informatie-uitwisseling en samenwerking met het basisonderwijs over de pedagogische, didactische aanpak van kinderen.
- We maken afspraken over de manier waarop leerkrachten informatie overdragen aan de pedagogisch medewerkers als het kind bijvoorbeeld ziek, boos of verdrietig is geweest op school en aansluitend naar de BSO gaat.
- Voordat het kind vier jaar wordt, vullen de pedagogisch medewerkers een overdrachtslijst in op basis van de observaties. Deze wordt met ouders besproken en indien ouders hun akkoord geven dan wordt de overdrachtslijst opgestuurd naar de basisschool waar het kind heen gaat. We streven er naar voor alle peuters een warme overdracht mogelijk te maken. Indien het kind ook naar de BSO gaat, ontvangt de BSO ook een kopie.

12. Klachtenregeling

Kidscasa hecht eraan ouders te betrekken bij de opvang van hun kinderen. Wanneer er iets is waar ouders het niet mee eens zijn, dan horen we dat natuurlijk graag zodat we kunnen werken aan een betere kwaliteit in de kinderopvang. Een gesprek tussen de betrokken personen helpt onvrede meestal snel de wereld uit. Soms is dat niet voldoende. Kidscasa Kinderopvang heeft een klachtenregeling voor het omgaan met klachten. De volledige klachtenprocedure staat beschreven in de klachtenregeling en deze is te vinden onder het kopje 'formulieren' op onze website. Biedt de interne klachtenprocedure geen bevredigende oplossing, dan kunnen ouders hun klacht melden bij het landelijk Klachtenloket Kinderopvang en/ of de Geschillencommissie Kinderopvang.